

Електронна демократія як засіб підвищення ефективності системи управління в Україні

Липчук Марта

Кафедра європейської інтеграції та права, Львівський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, УКРАЇНА, м.Львів, смт. Брюховичі, вул.Сухомлинського, 16,
E-mail: mmagola@ukr.net

These abstracts deal with the analysis of the process of electronic democracy and its influence on the government efficiency in Ukraine.

Ключові слова – електронна демократія, державне управління, інформаційно-комунікативні технології, громадянське суспільство, довіра громадян.

I. Вступ

Україна – це держава з комуністичним минулим, що породжує ряд проблем в процесі розвитку демократичного суспільства. Зокрема, найважливішими проблемами є недовіра до державних органів влади, окремих політиків, високий рівень корупції в державних структурах. Як наслідок, демократія є формальною і на практиці громадяни її не помічають. Шляхом вирішення цих проблем, підвищення ефективності системи управління і подолання прірви між громадянським суспільством та органами державної влади, на нашу думку, є розвиток електронної демократії.

II. Основна частина

Електронна демократія – це одна з форм демократії, що передбачає використання інформаційно-комунікативних систем для забезпечення громадянам права доступу до інформації, участь в управлінні державою, залучення до процесу вироблення та реалізації державної політики [1].

Процес становлення електронної демократії має декілька основних етапів:

1. Е-охоплення, основою якого є е-інформування, яке виступає передумовою зміцнення стосунків між владою та громадянами, має односторонній характер, тому що інформація надходить в режимі он-лайн від державних органів до громадян.

2. Е-включення поділяється на:

- Е-консультування – уряд в режимі он-лайн звертається до громадян з метою отримання їхньої думки щодо вироблення відповідної державної політики чи обговорення прийнятих урядових рішень;
- Е-участь – активна участь громадян на основі підтримки зворотного зв'язку за допомогою сучасних інформаційно-комунікативних технологій у процесі прийняття рішень і виробленні державної політики.

3. Е-партнерство – наступний етап поглиблення взаємодії громадян з державною владою, де відповідальність за прийняття рішень покладається на

обидві сторони, передбачає внесок кожного у розвиток громадянського суспільства. Основна передумова – взаємна довіра [2].

Проаналізувавши основні етапи становлення е-демократії можна сміливо сказати, що Україна перебуває на початковому етапі розвитку е-демократії – е-охоплення. Більшість органів державної влади мають власні веб-сторінки, на яких виставляють інформацію про свою діяльність, структуру, оприлюднюють офіційні документи, а також проводять засідання в режимі он-лайн тощо. Окрім цього, простежуються елементи е-включення. Відбувається отримання в електронному вигляді звернень громадян, інформаційних запитів, скарг, пропозицій. Деякі органи державної влади проводять он-лайн опитування громадської думки. Проте, часто ці опитування носять формальний характер та їх результати не беруть до уваги. Не завжди реагують на електронні звернення, пропозиції і т.д. громадян, тому що на законодавчому рівні ці положення не закріплені.

Тому, для впровадження принципів електронної демократії необхідно, перш за все, вдосконалити українське законодавство, додавши пункти про електронні звернення громадян, про інформацію в електронній формі, про доступ до інформації державних органів влади, на практиці запровадити в органах державної влади електронний документообіг та активне використання цифрового підпису. А також подолати цифрову нерівність, впровадивши громадські точки доступу.

Важливою проблемою в Україні є недовіра до політиків, державних службовців, зневірення в представницьків демократії, небажання брати участь у виборах, які є основним проявом демократії та найважливішим елементом участі громадян у політичному процесі. Впровадивши е-голосування, яке є елементом е-демократії, можна подолати цю проблему. Оскільки, як показує досвід зарубіжних країн, за допомогою електронного голосування можна уникнути будь-яких махінацій, які можливі із підробкою паперових бюлетенів.

Висновок

Отже, активно розвиваючи електронну демократію в Україні можна підвищити ефективність системи державного управління шляхом повернення довіри громадян та залучивши їх до процесу державотворення.

Література

1. Дніпренко Н. К. Електронна демократія [Текст] / Н. К. Дніпренко // Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування: зб. матеріалів наук.-практ. конф. / за заг. ред. С. А. Чукут, О. В. Загвойської. – К., 2008. – С.85-88.
2. Чукут С. А. Електронна демократія: сутність та основні етапи [Текст] / Н. К. Дніпренко // Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування: зб. матеріалів наук.-практ. конф. / за заг. ред. С. А. Чукут, О. В. Загвойської. – К., 2008. – С.85-88.